prolilaarinar negedegtin — Пролетарии всех стран, соединяйтесь

Buriaad-Mongoliin

YNEN

(b) namiin B-M. mozkom ba B-M. resp. TK holon yiledb. eble-
zəbləliin əmənəəs ədər byri niitelegdene. zilde garça baina.

1933 onii
Ijyyni 16 nii ədər

№ 137 (994)

Zakika yne
Sara byriiin 2 tək. 50 məngə
3 sariin 7 tək. 50 m. 6 sariin
15 tək. 12 sariin 30 tək dugaar
nezeediin yne 10 məngə

„YNENII“ KOROONII AADRIS:
Центросоюзная № 9
№№ телефонов; редактора — 344, секретаря — 323

Bookon urida mete kozomdozo baina

dugaar tabanziliin ekin zi-
adugaar tarilgiigi bolşoviig
alalaar əngərgəkiin tələə
amiin mozkom ba AKZ
aimagiin nam ba zəblə-
inyydiigi niite nebterelgiin
riiigi şinedken zokioozo
kədəə gazaraa pooli deere
in dunda tabiza, əəsədiin
iigi niuuraarani kolkoo
azal teişe karuulka gesen
igebeç ene zaabariiigi by-
naguud medeze ababa ge-
ygei, komuniistanariin
brigaadiin dunda zəbəər
adaa ygei, niite kolkəoz-
əmçiin azaltanii dunda
lin bolbosoroliin kədəlmə-
viig josoor erkilegdeze, te-
aliin emkiiigi tarilgiin tə-
cedkekiin keregte zoriuu-
zə çadasan ygeigiini gerçel-

oportuniis josonii əərəə
jabadalda naidasan, taril-
onto deere tiime şuud kə-
ygei deerees ba zarim ai-
iin jərə enyyn tukai jikeer
tabiaa ygei deerees gazar
ngiin arkomaadiin ene ijyy
-iin ədəriin medeegeer oro
arilgiin təsəb araikan 77,9%
egdesen baina. Ene ədə-
gdaa ədii 83,5 mingan ga
aina.

mətə tarilgiin froonto
yyliin zergiigi imagta taril-
aar şiidkekii çanartai aima
ariza baina. Ede aimaguud
medelde keden arbaad
uudtai ba kədəə azaliin
maşiina g. m. MTS iin zeb-
tei baibaç tarilgiin froonto-
o geegdeze jabadagni jike
zagai bolno. D-Yde, Kiaag-
, Kabaan, Bookon—aima-
guudiin onco zemeer tarilgiin tə-
səb tasaldaza baina. Gazar tariaa-
langiin arkomaadiin absan medee-
geer bol ijyyniiin ekin kagasiin
torşo dotoroo tarilgiin kurdabça-
lal tiime deeşee bolson ygei tula
tarilgiin şiidkekii çanartai aima-
guud imagta azalaa sula jabuul-
sani gerçelne.

Bide, bol enyynii urida tarilgiin
bolzor oroitobo, tarilga kiisenii ke
reg ygei geze tarilgiin təsəbiigi
korooko g. m. buzagai oportuniis
sedelgenyydiigi temdegleseer bai-
san belei. Tarilgiin froonto deere
amzalta olzo təsəbəə dyyrgegçe-
diin negen bolko Selengiin aimag
bol tarilgiin təsəb kyçekyregdeke
berke gedeg oportuniis sedelgiigi
bodoto deereni buta cokison azai.

Tarilgiin froontodo ilalta tuilaza
angiiin daisadiigi ba tedenii agi-
taaciigi, niudargaçuudiin sabotaa-
za kukalaka, ezegyi jabadaliigi
usadkaka, kariuucalga ygei salgar
baidaliigi usadkaka gebel, ene ca-
gaa arad niitiin dunda ulas təriin
udkatai nebterelge erkileze socia-
liis məriicəə ba udaarnigiin jaba-
dal erkilegçe tarilgiin təsəb oroito-
bo gel ygei dyyrgeke kemzeenyy-
diigi abka josotoi. Iime erilte bol
bykii komuniisuud tiime sainaar
dyyrgene ygei gekəde ilyy juuma
ygei.

Ekin tyryynde Bookonii aima-
giin emkinyyd bol bolşoviig joso-
nii kətəlbəri tarilgiin talaar, ilan
gaja beledkeliin yjede əgçə çadaa
ygei gekede ilyy juuma ygei, niu-
dargaçuudiin koroto sedelgeer yri-
senii tariaagi yrike g. m. aikabtar
ajuultai keregyydiigi karaa ygei,
enyynees ulas təriin surgal abça
zemete niuriigi cag daruidani ke-
eegee ygei deerees ilerkei juma.

Bookonii aimag bol odoo kyrter
ene zamaa yrgelzelze suuna geke-
de ilyy bişe baina, uçar bol ene
ədəriin medeegeer tarilgiin təsə-
biigi araikan 42 kubi gyicedkeze,
oroosoto tarilgiin təsəbiigi tasal-
duulsan baina. Bookonii aimagiin
gazar tariaalangiin tasag bol opor
tuniis josonii „yrisen ygei tula,
tarilgiin təsəb gyicedkegdeke ber-
ke“ geke sedelgee orkioo ygei
suuna.

BK(b) namiin mozkom ba AKZ-
kojor, Bookonii aimagiin kolkoo-
zuudiin dunda niudargaçuudiin
koroto jabadaluud bolsoni ba yri-
senii taraan yrigdeseni medegde
ze 11 minga garan ceentnir yrise
nii tariaa əgəsən azai, geketei ka-
mta yldegçe dutuugi nutagiin kol-
koozuudiin dunda „socialiis tusa-
lamziin“ jabadal erkilze olko geze
ujalgalsan baina. Odoo bolkodo
Bookonii aimagiin gazariin keltes
bol, enyyn tukai sanalaa tabiza,
niite aradiigi emkidkeze ene zaa-
bariiigi bejelyylke tukai kurga kur
gaaraa cokioo ygeigiini gerçelene.

Bookonii gazariin tasag amaa-
raa aikabtar gojo naidalga enyyn
tukai kemzee abtaza baina g. m.
əgəbəç, bodoto deere kudal kə
dəlməri jabuulza nam ba zasagii-
gi mekelze baisani todorkoi.

Tarilga kiike cag oroitoson bişe
tere tula oroosoto tarilgiin dutuu
gi ed yiledberiin tarilgaar bəglə-
kə josotoi. Respyyblikiin tarilgiin
təsəb jaabaç gyicedkegdeke joso-
toi. Kizaariin kojordugaar kolkooz
çon—udaarniguudiin kuralda taril-
giin təsəbiigi 100% gyicedkeze
ugtaka manai ariuukan ujalga bai-
na.

Kabariin tarilga

oozçon-udaarniguudiin kizaariin kojordugaar kuraliigi tarilgiin təsəbiigi zuun kubi gyicedkeze ugtaka

Staaliniikid paarta oroko beledkel ygei baina

efoonoor abtasan medee)
arşiberiin aimagiin Bodon-
somonii Konkoloin Staa-
eremzete komuuna bol mə-
lde kamta 127 ga oroosoto
ba 3 ga kəkə soloomo, ogo
idee tarika təsəbtei baisan
yyniiin 8 nii ədər 127 ga
aa tariza təsəbəə 100% gyi
e.

aanii tərəl tərəliin ilgaagaar
ə ali zergeer gyicedkeeb ge
jaarica kamta 38,65 ga tari-
riciin təsəbiigi 125% gyiced
şiniice 38,85 ga tariba, ene-
ni bol təsəbiin 83% bolno, ovioos
42,90 ga tariba, eneni təsəbiin 98%
bolno; greeçe—7,60 ga tariza təsə
biigi 100% dyyrgebe. Enyyn dee-
rees medekede ton erkim ynetei
tariaan bolko şiniiciin təsəb dyyr-
geze çadaa ygeini ton jike duta-
mag zyil mən gebel zokino.

Tarilgaa dyyrgesen darui paar
beledkeke jabadal ton çukala ge-
beç, Staalinii neremzete komuuna
bol paar kakalkiin beledkel ton
muutai baina. Tarilgiin yjede orol
docotoi sain jabasan erkim gab-
şagaiçuudaa şagnaka əədə tataka
ba tarilgiin yjede çanariin tula te-
mecesen temeceliingee dyrşeliigi
cəm saitar byridkeze, tariaanii tog
tomol brigaadiigi ulam bekizyyl-
kiin arga zyigi ton kurdan səbəg-
çəlkə maşa çukala baina.

Tarilgiin froonto deere gol tə-
ləb ilaza, jərənkii deeree təsəbəə
gyicedkesen Staalinii neremzete
komuuna bol, dursagdasan duta-
magaa darui zailuulza, paariin ka-
kalalgada erçemtei beledkeke ba
tarilgadaa geegdeze jabasan kol-
koozuudta tusalamza emkidkekiin
kemzee abka josotoi.

C. D.

Bookonii GTK oportuniis yzel gargaba

lgiin təsəbiigi gyicedkeke
l tasaldabariiin urid orood
Aimagiin gazariin keltesiin
yyniiin 10—nii ədəriin me-
er 12923 ga juu 42,2 kubi
. Oroozo tarilgiin təsəb ai-
r buzagaigaar geegdeze ja-

ag dotoroo kamta oroosoto ta
12088 ga tarigdasan, tyyn
o 1738 ga jaarica—43% şi-
5527 ga—50%, ovioos 3379
u 54%. Kolkoozuud oroosoto
lin təsəbiigi araikan, 37%
dkesen baina.

e buzagai aalikan kurdabça-
çariigi aimagiin gazariin kel-
nagta yrisenii tariaa du-
geze şaltaglaka baina. Ga-
keltesiigi erkilegçe enyyn
kelekede „yresenii tariaa
tai tula tarilgiin təsəbiigi gyi-
ke berketei“ geeşe gene. Taril-
təsəb gyicedkegdeke berke,
gyicedkeç ygei geke sana-
aimagiin BK (b) namiin ko-
d ba gyicedkeke komiteediin
es baisan tula, teden bol enyyn
tiime bolşoviig josoniii kə-
ri zaabari əgənə ygei gekede
juuma ygei.

mag dotoroo tarilgiin təsəbii-
rə kojorkon kolkoozuud dyyr-
n baina gebel: Yliin somonii
g“ ba oros jangyydiin somonii
aa“ kolkoozuud. Dyrben somo-
olkoozuud kede çineen yresetei
ani zergeer tairaad enyygeer
azalaa kizaarlasan baina,
K bol aimagiin byke kolkoo-
ene ijyyniin 14—nii ədərəə
tarilgiin təsəbiigi gyicedkeke bize
geze naidana. Tarilgiin talmaigi
yreseer 100 kubi kangaka tukai
kenç sanalaa tabina ygei.

Ene buzagai baidaliin byke ze-
me bol imagta aimagiin gazar ta-
riaalangiin tasagiin zeme geze kenç
medene azai, juub gekede tarilgiin
təsəbiigi dyyren kangaka yrisenii
tariaa kamtalasan ygei, ken yrise-
tei kolkoozoos yrise ygeitei kolkoo
zuudta socialiis bygsiir ba urisla-
mziigi erkilen ygei, enyyniigi erki-
lekiin orondo aimagiin emkinyyd
bol gəren tuslamza əkə geze nai-
daza suusani gerçelene.

Moziin emkinyyd bol Bookonii
aimagiin gazariin keltesiin kədəl-
məri tukai sanalaa tabiza, ene cagaa
tarilgiin bolzoriin oroitoo ygei
deerees tus aimagiin tarilgiin ta-
saldabariiigi usadkaka tukai kem-
zeenyydiigi abka josotoi.

Pervyniicki.

Tarilgiin kampaaniiin jabaza baisan tukai ijyyniiin 12-iin ədəriin medee.

	Aimaguud	gyicedkeseni (gaagaar)	% %
1.	Tynken	13962	101,2
2.	Zakaamin	7902	98,1
3.	K. Baigal	583	97,1
4.	Selenge	42.748	94,2
5.	Kori	21.982	90,8
6.	Aga	9.394	82,8
7.	M-Şiber	30 836	81,5
8.	Bargazan	10,276	81,3
9.	Ekired Bulgad	21.247	81,2
10.	Alair	27.599	73,6
11.	Kiaagta	36.062	77,6
12.	D-Yde	40.940	71,3
13.	Kabaan	11.964	66,5
54.	Jaruuna	4.396	66,1
15.	Bookon	12.923	42,2
16.	Geede Yde koto	1.641	69,2
	Respyyblik dotoroo	294.973	77,9
	Tyyn dotoroo kolkoozuud	291.076	84,6
	„ „ Əmçiin	32.831	43,9

Sovkooziin koni ygei bolgobo

Selenge. Borogoin sovkooziin
10 otaariin koni erkilegçiigi oro-
logço Bata-Dorziin Garma-Zab
gegçe koni əskəberilkə jabuulgada
tuiliin koirogoor kandaza baina
gebel: main 15-nii ədər karaza

baisan konidoo aduulaza jabaka
zuuraa, 4-koni ygei Bolgoson bai-
na, tyynii 3-ni ykesen, negeni
tolgoigooroo ygei bolson.

Iime koroto sedkeleer sovkoo-
ziin zəeridə kandagça Bata Dor-
ziindo katuu kemzee abagtii.

1. Dorziin.

Kojordugaar taban ziliin urislamza

Urislamziigi taraaka jabadalda opiratiiv kətəlbəri əkə keregtei

Urislamza taraaka jabadalda saad uçaruulagça niudargaçuud ba tyynii aagintanuudta katuu kariuu əgtəkə josotoi

Kədəə gazaraa urislamziigi ta-
raaka kurdabçalal urada mətə
buzagai sula jabaza baina gebel
ijyyniiin 15-nii ədəriin medeegeer
bol kədəə gazaraa araikan 36,7%
tariaagdaza syyliin 5 ədəriin torşo
dotor jərə 9,1% nemesen bai-
na.

Bauunta Zakaamin g.m. aima-
guud odoo kyrter urislamza ta-
raaka jabadalda kandaa ədii opor-
tuniis yzel bariza suuna. Agiin
aimag enyynii urada jərə 00 kubi
baisanaa syyliin yjede eris kubi-
lalta abasan—49,5% bolgobo. Syy-
liin syylde taraalgiin talaar geeg-
deze jabasan aimaguud gebel: Za-
kaamin— 2,5, Selenge—11,7, M-
Şiber—15% g.m. baina. Əmçətə
azaltanii dunda urislamza taraaka
tukai zarim aimaguudaas (Jaruu-
na, Kabaan, Tynken) bişe gazaraa
ugta kədəlməri erkilegdesen ygei,
imagta tere seegtoriigi martasan
baina şuu. Kolkoozçoni dunda uris-
lamziin caasan araikan 8 % bol
son, ene bol basala kangaltatai
geze bolko arga ygei.

Iime too faagtanuudiigi jun ge-
ze kelekeb gebel?, imagta manai
aimag ba rajoonii bolon toskon—
somonii nam komsomooliin ba zəb-
ləliin emkinyyd urislamziin ulas
təriin ba aza akuin udka bodolii-
gi cegnee ygeini gerçelene, opi-
ratiiv kətəlbəri urislamziin taraal-
giigi tarilgiin kampaniaar ba oroo-
nii bolon maliin təl abalgatai
karçaldaka geke mətiin oportuniis
yzel baridag jabadaluud yzegdene.
Tyyniigi kamtalan ujaza aliniiç
şiigi adlikanaar bolşoviig josoor
jabuulkiigi medene ygei çadana
ygei gekede ilyy juma bolko
ygei.

Respyyblikiin azalçani məngə
nəəcələkə kaassa bol syyliin yje-
de əəsədiin aimag ba rajooni
kaasanuudta eris kemzeenyydiigi
abaza Bookon, Selenge, Aga ba
Koriiin aimaguudiin kaassiin ty-
ryylegçediigi tedenii bodoto deere
urislamziin froonto deere çadabari
ygei ba kariuucalga ygei kanda-
sanii tula tuşaalaasani gargaza
syydte əkə g.m. kemzeenyydiigi
abasan baina. Ene jikeken kem-
zeenyydees bişe aimaguud ulas
təriin surgaal abça urislamziigi
taraaka kampaanida bolşoviig jo-
sonii opiratiiv kətəlbəri əgçə
oiriin caga ene froontodo tokiool-
doson tasaldabariigaa usadkakiin
tula eris çangaar daiçalaka joso-
toi bolbo.

Tiibeç albanaasani gargaka
syydte əkə kemzeenyyd bykii
keregii şiidkeke bişe, imagta niite
nebtereliin ulas təriin bolbosoro-
liin kereg amzaltiigi şiidkeke ge-
ze medeke keregtei baina.

Tere tula manai kədəəgiin nam
komsomooliin ba zəbləliin emki-
nyyd bol əəsədiin angiiin serem-
ziigi deere bariza, urislamza ta-
raaka kampaanida niudargaçuud
lamanar ba tedenii aagintanuud
aikabtar koroto jabadaliigi yyske-
ne geze mederen, tedende katuu
cokico əgəzə, arad niitiigi nam
ba zasagiin tabisan zamaar em-
kidken zoloodozo ene kampaanida
oiriin cagaa eris kubilalta abka
keregtei.

N iin G.Z.

Əgəənəinkid socialiis meetedeer urislamziin caarsiigi zakiza baina

(Manai tuskai biçegçees)

Aga, Əgəənəin somonii „Nək.
Jaakovliviin“ neremzite TOOZ
bol „Kojordugaar tabanzil“ geze
urislamziin caarsiigi 770 tək. zaki-
ka təsəbtei aad, ijyyni 9-nii ədər
niite geşyydiingee yrgen cuglaan
deere geşyydiingee azalta ədəriin
zişeegeer zakiza abka geze olood
22 byle ail baiza, oroi 830 tək.
zakil yiledze uul təsəbəə 107,8%
gyicedkeed, zergelee kyrşe suusan
„Azalçan“ geze TOOZ-iin geşyy-
diigi socialiis məriicəədə urisan
baina.

Deereki uriaagi „Azalçan“ geze
TOOZ-iin geşyyd bol əəsədiingəə
cuglaan deere zəbləzə 850 tək.
kojordugaar tabanzil geze urislam-
ziin caarsiigi zakiba ene bol uul
təsəbəə 5 tək. ilyybçilbe.

Ede kolkoozuudaas bişe kol-
koozuud zişee abka kojordugaar
tabanziliin ankadugaar ziliin aza-
liin daabariiigi 100% ba ilyybçe-
len gyicedkekiin tələə daiçalka
keregtei.

Z.Cerenii.

2 dugaar taban zil geze urislamziigi taraaka jabadalda saad kiize baina

Aga, Əgəənəin somonii Aga du-
laan karin tasagiin azalça əmçi-
nyyd bol əəsədiingəə niitiin cug-
laan deere „kojordugaar tabanzil“
geze urislamziigi zakika tukai kel-
seze, ail buriin 30 tək. dooşo bi-
şeer zakiza abkabdi geze olood
urislamziigi zakiuulka jabadalda
tusalka komiis (komsood) sungaba
ygeitei çadaltai nək. T.R.-nii geg-
çi bol, 30 tək. zakiuulaad bişe
azalçad minii zişeegeer zakiuul-
kaabza gesen baika juma, ene
zuuraa enyynees urida Ulaan ce-
regte 2 zilde suraza jiresen Abida
Cedenii gegçe bol, jərədəə zaki-
kaç minii duran, ygeiç minii
duran geze suuba, basa 1 zilde
ulaan ceregte jabaza jiresen Baldan
Gebegiin gegçe bol, „Bi zakika-
gyib namadaa oilguulamziinç kə-
dəlməri keregtei bişe“ geze azal-
ça əmçənyydte zişee yzyylke uçar-
tai zon aadla niudargaçuudiin ke-
beer keleze ynendee urislamziin
zakiltada saad kiike agitaaca jabuul-
ka bodoltoigoor aaşalza baibaç,
karin edeenii agitaacada kenç
oroogyi ulam erçemteigeer azalça
əmçənyyd idebkilze, somzəbləliin
əmənəəs əgtesen kinaltiin too
baisan 796 tək. ilyybçelen gyiced-
kekiin tələə çarmain oroldozo
100% təsəbəə gyicedkebe.

Deere dursagdasan A.C ba B.C.
iin gegçediin zigşyyritei aaşa bol,
ynekeeree socialiis baiguulaltada
saad kiike zorilgotoi nələən bai-
baç, jərədəə azalça əmçiçyydiin
zygees katuu cokico abaa geze
sanagdana, ede bol nutag dotoroo
ail keseke azaltai baidag ynekee-
ree loodorinuudiin negen nəkəd
mən geze tus somonii zəbləl ba
bişeç emkinyydiin medekeni ton
çukala baina.

Z. Cerenii.

„Təgəskəkii çanartai 4 dygeer zil“ geze urislamziigi ezedteni kyrgeegyi baina

Aga. Əgəəniin somonii „Nək.
Jaakovliviin neremzetei TOOYS-
iin pravleeni bol „Təgəskəkii“
çanartai 4 dygeer zil“ geze uris-
lamziin saarciigi 300 tək. zakiza
məngiigi cəm oruulsan aad. obli-
gaacajaa odoo kyrter tuşaan abaa-
gyi basa tus TOOYS-iin byke ge-
şyyd bol 500 tək. zakil kiize mən
giigi cəm gyiced oruulsan aad
obligaacajaa bejedee tuşaaza
abaagyibdi geze niitiingee cuglaan
deere şyymzelen kelceed baikada
TOOYS iin pravleeniiin geşyyn
N.Nimiin gegçe bol „Ygei nama-
da ynii bolo nək. Naimanii gegçe
əgəsən jum, tiigeed kabaatai eze-
teni əgəkə gekede, yrgelzi -caara
cuud“ baisan deerees odoo kyr-
ter bejedee abça jabagçab geze
kelebe.

Kolkoozuud ba kolkoozçodiin
zakisan urislamziin caasadiigi kar-
maandaa kiigeed sanaa amar jaba-
za baidag kolkoozlin praleeniiin
geşyyn Nimiin gegçe bol denç
bydyylig ba zasagiin gazariin daal-
gasan yyrgede muugaar kandasan
ba zakigçadiin dotor eldeb sezigç
təryylsen baikani ebseşegyi kereg
bolno.

Ene mətəər bişeç kolkoozuud
deere zigşyyritei baidal baiza bol
ko azai. Tys somonii zəbləl bol
oiriin cagaa ankaral tabigtii,

ZC-nii

Məriicəzə baina

Kojordugaar taban ziliin ekin
zilde zoriuulagdasan urislamziin
caarsiigi taraaka tukai Selengiin
MTS-iin alban kaagçad ba kədəl-
məriçəd əəsədəə əgtesen 500 tək
bagcaata toogiigi 600 tək. bolgo-
zo abaad taraaka zuura, tere mə-
təçələn taraakiigi dergedeki soo-
do—Sulfaadiin zavoodiin kədəl-
məriçəniigi socialiis məriicəədə
uriba.

Enyynees bişe MTS-yyd ba kol-
koozuud yliger zişee abka joso-
toi. Selengiin MTS bol əəsədiin
çadabariigi karijaata kolkoozuud-
ta karuulza ədər byri tedeni dun-
da opiratiiv kətəlbəri əkə josotoi
baina.

D. Ç.

Şine urislamza taraaza baisanii jabaciin tukai 1933 oii ijyyni 15-nii medee

Aimaguud	Taraagdasan mingaar	gyicedkeləni %
1. Aga	193	49,5
2. Alair	119	24,2
3. Bargazan	129	35,8
4. Bauunta	—	—
5. Bookon	57	18
6. Deede—Yde	369	61,4
7. Jaruuna	145	50,9
8. Zakaamin	5	2,5
9. Kabaanska	209	45,3
10. Kiaagta	264	50,8
11. Mukar-Şiber	51	15
12. K—Baigal	76	55,9
13. Selenge	60	11,7
14. Tynken	269	93,4
15. Kori	135	37,3
16. E—Bulgad	118	25,9
Kədəədə	2189	37,6
D—Yde koto	2132	107,8
Respyyblik dotoroo	4321	54,4

Delekeidekinii ekonoomikiin konfireence neegdebe

Gojo ygenyyd, manan perspegtiiv, ebceşegyi zərildəən

Loondon, 15 (T). Delekeidekinii
ekonoomikiin konfireenciigi aan-
gliiin kaan krooli neeze, Liige Naa-
ciin geşyyd ba geşyyn busadilgi
amarçalaad jərənkii ygenyyd ba
kyselyydiigi medyylbe. Tyynii
syyleer aangliiin zasagiin tyryy
Makdanaalida yge keleze, konfi-
reenciin tobçoogi 16 gyrenyydiin
tələələgçedees sungagdaba. Tob-
çoondo SSSR iin tələələgçəd orol
cobo. Kerbee aangliiin kaan ko-
rooliiin ygiigi tooloo ygei saa kon
fireence bol yzesen Zeneeviin gu-
rimaar neegdebe.

Makdanaaldiin kelsen yge do-
tor kapitaliis oron delekein kriizi-
siigi zaisuulkiin tula olon ulas
koorondiin yri zeelinyyd tuiliin
jike udka çanartai bolkiigi batalsa-
naas bişeni balai sonirkuulba ygei.
Ameerikiin tələələgçəd bolbol Mak
danaaldiin ene cokoilto kadaa kon
fireenciin kelceke tobjogto baigaa
ygei asuudaliigi kontrabaanaar kel
ceende oruulka gesen Aangliiin se
delgiigi gereçelne geze toolno.
Yri zeeli tukai dursagdasan uçar
bol Aanglida aşag ygeigeer amee-
rikiin doollariin eriseer unasan
jabadalaar udkalagdan geze taana.

Iime deerees temeceze bykii ko-
jor etegeedyyd (Ameerika —
Aangli kojor) bol kaartaa stoo-
deere kajaad, gadaa talaas karakal
da kedii gurimtai janzataiç bol
tulaldaagaa ekilbe. Makdanaalida
əəriingəə yge dotor mederseni:
yrgelzelze bykii kriizis bol zarim
keden ulasuudiigi bankaruudtuul-
kiin ermeg deere tabiaad, busad
ulasuudiin finaansiin baidaliigi ke-
terkei muudkuulaad baina... Juu-
manii yne buurasan uçar bol de-
lekeidekinii yritelgiigi ulam gaa-
ruulaa. Azayiledberiiin edlel ba
tyykei edlel byteeke jabadaliin ba-
gadakada ali bykii gazarta yndese-
nii olzo zarimdaa 40-50 proceente
kyrter korozo, azalgyiçyydiin too
30-40 milijoondoo garaba. Makda
naaldiin ygiin josoor ene uçar bai-
dal iimeeree yrgelzelze çadaka
ygei. Aza amidaraliin baidal suu-
daliin kəndədəsən uçar arad zonii
sanaa medereliigi galzuulza vos-
taani kiike zamda abaaçakani kolo
bişe bolood delekei deere bainabdi
geze oilgoko keregtei.“

Konfireencees yre garkiin jamarç naidam ygei

Loondon, 15 (T). Reiter aagen-
stviin tələələgçədtei jarildaka zuu-
raa nək. Litviinoviin medyylseni:
bi əərəə kadaa amarkan sanaata
(optimiis) tələələgçədiin toodo bag
talsadag kyn bişeb. Bi ende sur-
gakaa jirsen bişe surkaa jireeşem
dətərkei baika. Tiigebeç əəriingəə
keleke yge dotor zarim keden ile
todorkoi duridkaluudiigi kiike sa-
naataib. Zygeer bi bol tus konfi-
reencees mərtəi eceslel garka geze
naidana ygeib, jaagaadba gekede
syyliin zilyyd dotor neegdesen kon
fireencenuud enyyntei adali sain
sanalaa kyselcen neegdedeg bai-
san bolboç sain yre gargadag ygei
zarimdaa byri gaşuudaltai ecesle-
liigi gargadag baisan şuu.

Buriaad-Mongoliin ASSR bol socialiizm teişe katuu alkamaar dabçaza jaBana

Soveediin, aza akuin ba sojoliin 10 ziliin baiguulalta tukai

Buriaad-Mongoliin ASSR-iin zasagiin gazariin iledkeleer Zyyn Sibiir Kizaariin Gyicedkeke Komiteediin priziidiymiin togto[...]

BMASSR-iin AKZ-iin tyryylegçe Dorziinoos soveediin, aza akuin ba sojoliin 10 ziliin baiguulalta tukai iledkel sonosood Zyyn Sibiir kizaariin gyicedkeke komiteediin preziidiymiin temdeglekeni: pomieeşeg kapitaliistanariin baidalaar mɵlzɵgdɵzɵ ba kaanii cɵlɵlgɵ kaatorgiin gazar baisan bɵgɵɵd enyynii urida ekonoomig ba sojol bolbosoroliin talaar koino kozomdoson yndesenii zaka gazar baisan Buriaad Mongol ulas bol ɵɵriingɵɵ avtonoomito respyyblike bolon togtoson kugacaa dotoroo socialiis baiguulaltiin ali byke salbarinuud deere tuiliin jikeken gyicedkeltei baina.

Nɵk. Staalin tyryytei BK (b) Namiin TK—iin, BK (b) Namiin kizaariin ba moziin komiteediin, SSSR ba RSFSR—iin zasagiin gazar, kizgyickomiin bolşoviig kɵtɵlbɵri dooro Leeninii yndesenii bodolgiigi eris çangaar jabuulsanii ecesee angiiin daisan ba mɵn tyyn çelen namiin yndesenii bodolgoos kɵlberesen orosiin şoviniizam ba nutagiin yndese barimtalka yzeltei ka[..] gam ygei temeceze, Buriaad Mongol soveeduud b o l kɵdɵlmɵriçɵn angi, kolkoozçon ba ɵmçiin azalçanda tyşegleze socialiis baiguulaltiin tɵlɵɵ temeceke temecɵlde respyyblikiin 10 ziliin oi boltor azalçan aradiin idebki kiçeeliigi deeşeni debzyylke jabadaliigi tuilaba, enyyn tukai seveduudiin syylşiin songuulida ba kɵdɵɵ nutagta proletaariiin digtatuuriiin zurgaanuudiigi bekizyylke kɵdɵlmɵridɵ tedenii zygees idebkitei kabaadaza baisani gerçelze baina.

Kɵdɵɵ azal bol yndeseeree şinelen kubilazai. Nyydel ba zarimdag nyydeliin azaltai arad zontoi koino kozomdson ulas baisan Buriaad Mongol ulas bol socialiis josonii kɵdɵɵ azaltai ulas bolon şilzebe. Ygeitei dunda çadalta aradiin 60,9 kubini 1590 kolkoozuudta kamtaruulagdazai 5 mal azaltai sovkooz emkidkegdebe. 11 MTS, 19 MSS baiguulagdaba. Socialiis seektor bol tarilgiin talaar 76,1 kubi, maliin talaar 57,6 kubi ezelne. Kolkooz baiguulalta ba onison maşiiniin ɵsɵltiin yndesen deere tus respyyblikiin tarilgiin debisker bol kojor dakin jike bolson baina. Niudargan, lama, nojodiin gazar zɵɵri ba yiledberiiin bagaza zebsegiigi kubiskalta josoor kuriaaza abasan bɵgɵɵd, enyynii yndese deere buriaad somon nutag dotoriin obogtonii zanşal ba kubiskaliin uridaki josoor gazar edleke jabadaliigi usadkasan, mal azalta nyydel ba zarimdag nyydeliin azaltaniigi tɵbkinyylen suurizuulka provleeme şiidkegdeze baina, mal azaltai nyydel azaltanii 25% ba zarimdag nyydeliin azaltanii 31% tɵbkinɵbɵ) koito kizaariin aimaguud dotoroo socialiis baiguulaltiin talaar nileed jikeken kɵdɵlmɵri jabuulagdaba, gazariin eskemze, tyngyysnyydiigi tɵbkinyylen suuriluulka, aza yiledberiiin baiguulalta olzoboriigi delgeryylke g. m.

Syyliin zilyydte kolkooziin baiguulaltiin yndesen foormo bolko kɵdɵɵ azaliin arteel bekizesn baina, mɵn tyynçelen nyydel ba zarimdag nyydeliin rajoonuudta erkimlen oroilko foormo bolko—TOZ bekizesen baina. Kolkoozçonii aza amidaraliin baidal saizaraza baina. Azalta ɵdɵriigi bodoloor ba mɵngɵɵr cegneke jabadal jikedezei.

Buriaad Mongol respyyblikiin 10 ziliin turşada orşoson ba mɵn tyyn çelen syyliin zilyydte Zyyn Sibiir kizaarta bagtan oroson jabadal bol tyynii aza akuigi ali bolkoor kegzyylke jabadaliigi kɵgzyylsen baina. Kaanta oros ulasiin kolooni baisan Buriaad Mongol ulas bol soveed zasagiin aça tusaar SSSR—iin Zyyn kile deere tyynii tyryyşiin zergede jabaza baisan rajoonuudiin negen mɵn bolzo şilzesen baina. Kɵdɵɵgiin aza akuigi yndeseereni şinelen kubiilgakiin negen kamta aza yiledberi bol ton jikeer kɵgzɵzɵ baina. Gancakan 1933 on dotor Buriaad Mongoliin aza yiledberiiin baiguulaltada 18 milioon tɵk. Somologdoson ene arban zil dotoroo aza yiledberiiin byteeke edlel bol 5 dakin ɵsezɵ nemesen, kɵdɵlmɵriçenii too bol kojor dakin nemesen ba yndesen kɵdɵlmɵriçen kaadra oloşorzoi. Tomo tomo yiledberinyyd barigdaza ekilbe gebel: PVRZ, makanii kombinaat, onisozoruulsan şiliin zavood, olzotoi maltuuriin gazaruudiigi ileryylen olko kɵdɵlmɵri jabuulagdaza baika ba tedeniigi aza yiledberi bolgon aşaglan keregleke jabadal ekilsen (tɵmɵr, nyyrse, ynetei mitaal) Baigal dalai deereki neefti şinzelen olko tukai kɵdɵlmɵri emkidkegdebe.

Sojoliin kubiskaliin froontodo enyynii urida yseg bişeg medeke ygei baisan Buriaad ulas bol tyynçelen jikeken amzaltanuudiigi tuilaba. Socialiis çanartai bɵgɵɵd, yndesenii foormotoi sojol bolbosoroliin jabadal debzebe, bygediigi ekin surgaka kɵdɵlmɵri jabuulagdaza 1933 onii janvaari 1—nii medeegeer surguuliiin nasanii kyykediigi 94,2 kubi kyrtel kabaaduulsan, eneni 1926—27 ondo 26,9 kubi baisan, doloon ziliin surguuli dyyrgegçediigi 77 kubi kabaaduulsan, yseg biçeg medeke ygeigi usadkaka tukai jikeken kɵdɵlmɵri jabuulagdaba, sojol bolbosorliin emkinyyd olon ɵrgɵɵr baiguulagdaba (klyyb, socialiis sojoliin baişan, unşalgiin baişan(gurban deede şurguuli baiguulagdaba: pedinistityyd, zooteenkikiin inistityyd, KKADS; teeknikyymyyd bol 13 kyrtel oloşoruulagdaba, keblel soninuud bol 18 kyrsen bɵgɵɵd, tyynees 6—ni yndesen kelen deeree, yndesenii kebleliin kereg ɵrgɵdɵsen ba bekizesen, yndesenii tiaatr baiguulagdaba. 1931 onoos ekilen yndesenii ekin surguulinuud bol ɵɵriingɵɵ tɵrɵlki kelen deere şilzeze garsan baina. Buriaad Mongol ulas bol latazasan şine Buriaad Mongoliin sonin biçegiin—uran zokiooliin ba erdem-teeknikiin kele zokioon baiguulza baina.

Kubiskaliin uridaki yjede bolniicoç ygei, ɵmçenii ambulatooriç ygei baisan Buriaad ulas bol azalçan aradiigi ɵmnelgiin ba arig ceberiigi sakikiin talaar nileed jikeken urigşaa dabşasan baina. Ɵbɵçediin kebteke oronuud bol 1926-27 ondo 200 baisanii orondo 1933 ondo 915 bolson, ɵbɵçenii too bol 1926-27 ondo 23 baisan aadla odoo 4933 ondo 134 kyn bolbo, enyynii ecesee tɵbɵdiin ɵmnelge kabçagdan sɵnɵzɵ baina arig ceberiigi cakika ba gegeeryylke bolbosoruulka gazaruud oloçorzo baina enyyn deerees azalçan aradiin beje makabadiigi saizaruulka talaar urigşaa jabaza baina.

Ede tomo tomo gyicedkelyydtei negen kamta Kizaariin gyicedkeke komiteediin preziidiym bol Buriaad Mongol ulasiin zasagiin gazariin ba tyynii kɵdɵɵgiin emkinyydiin kɵdɵlmɵridɵ bykii yndesen dutuunuudiigi temdeglene.

Somsoveediin niitiin kɵdɵlmɵri ygeiteiner ba ekener dundiin kɵdɵlmɵri muugaar emkidkegdesen kɵdɵɵ ba kotiin soveediin seegciin kɵdɵlmɵri sainaar jabana ygei Buriaad Mongol ASSR-iin Tɵbiin Gyickomiteediin kɵtɵlbɵri bol aimag rajoonii kɵdɵlmɵridɵ sulaar bejelyylen gyicedkegdene. Enyynii ecesee olonki somsoveediin bol kɵdɵɵ azaliigi şinedken baiguulka jabadaliigi oroilon udaridaza çadaa ɵdii.

Keden olon somsoveeduud bol kolkoozuudiigi ba tedenii emkidkeliin ba aza akuin talaar bekizyylke jabadaliigi sulaar kɵtɵlbɵrilnɵ. Odoo baisan sovkoozuudiigi bekizyylke tedeniigi oloşoruulka jababadalda gyiced sain kɵtɵlbɵri bejelyylegdene ygei: sovkoozuud ba kolkoozuudiigi emkidkeliin ba aza akuin talaar beki zyylke keregte, teden dotoroo azaliin zɵbɵɵr emkidkeke, şine teeknikiigi şudalaka ba kolkooz sovkooziigi angiiin daisan etegee dee ceberleke keregte kolkoozçonii ba sovkooziin sain kɵdɵlmɵriçɵdiin idebki kiçeeliigi ton dutamag emkidkesen baina. Yndesen aza akuin probleeme bolko mal azalda josotoi sain sanal bodol tabigdasan ygei, enyynii ecesee maliin too tolgoigi koroko jabadal garsan baina şuu.

Aza yiledberiiin ba barilgiin tɵsɵbiigi gyicedkeke ba socialiis azaliin meetodiigi nebteryylke (soc mɵriicɵɵ, gabşagaiçalga) jabadaliigi toiruulan azalçan arad bol ton muugaar emkidkegdebe mɵn tyynçelen dyreşisen kɵdɵlmɵriçɵd ba mergezeltenii kaadra beledkeke jabadal dutamag baisan bɵgɵɵd ene bol aza yiledberide ba barilgada garsan tasaldalda, programiigi gyicedkeke ygei, ɵɵriin yne deeşelyylke, yiledberiiin byteemze baga baisan edleliin çanariigi muu bolgoko ba şine şine yiledberinyydiigi aşaglan keregleke jabadaliigi sulaar jabuulsan edende tusalsan baika juma. Yndesen arad zon ba ilangajaa ekeneryydiigi yiledberiiin kaadra bolgon elsyylke jabadal sula jabana.

Niitiin ger bairiiin barilga bol koto ba aimagiin tɵbtɵ kangalta ygei jabuulagdaba. Tarilgiin kɵdɵlmɵri bol boloşo ygei sulaar jabana.

Odoo tuilagdasan amzaltanuudiigi bekizyylke ba BMASSR dotoroo caaşadaa aza akuin ba sojol bolbosoroliin baiguulaltiigi jabuulka ba deere dursagdasan dutuunuudiigi şuud zailuulkiin zorilgoor Zyyn-Sibiir kizaariin gyicedkeke komiteediin preziidiym bol Buriaad Mongol ulasiin zasagiin gazariin ɵmɵnɵ enyynii dooroki zorilgonuudiigi tabina:

1. Socialiis baiguulaltiin talaar tus respyyblikiin gyicedkelyydiigi oilguulza ba nebteryylze, arban ziliin oin sain ɵdɵrɵlelgiin beledkeliigi tarilgaa bolşoviig josoor ɵngɵrgɵkɵ ba gazaraa sainaar eldeke bolon tarilgaa sainaar urguulkiin tɵlɵɵ oroldoko jabadalda azalçan aradiin, kolkoozçon ba ɵmçiin azaltaniigi ɵrgɵnɵɵr elsyylkiin temdeg dooro jabuulka, kolkooz byken, somon byken ba aimag byken tarilgiin tɵsɵbiigi byrimɵsɵn gyicedkesen tukai ijyyniin 10 boltor raaportalka jabadaliigi ɵɵsɵdiingɵɵ çukala kereg geze toolzo, arban ziliin oin sain ɵdɵrɵlelgɵ ljyyli 10 boltol paar beledkeliin tɵsɵbiigi 75% dooşo bişe ba ɵbɵsɵ kuriaalgiin tɵsɵbiigi 15% dooşo bişe gyicekeke jabadaliigi kangaka josotoi. Kabariin tarilga ba urgaciigi saizaruulkiin amzalta dabaka kolkooziin yiledberiiin brigaadiigi bekizyylke keregte Buriaad ulasiin soveediin emkinyydiin yndesen sanal bodolkanduulagdaka josotoi. Kolkooz, sovkooz, MTS emkidkeliin ba aza akuin talaar bekizyylke, kolkooziin ba sovkooziin idebkidenii ulas tɵriin ba emkidkeliin udka çanariigi deeşelyylke, azaliigi zɵbɵɵr emkidkeke ba kɵdɵɵ azaliin yileberiiin şine teeknikiigi şudalka jabadaliin tɵlɵɵ oroldoko.

2. Mal azal bol BMASSR-iin aza akuida kɵtɵlkii udkatai salbari bolko tula odoo baisan sovkooziin ba tavaariin feermenyydiin yndese deere byke aduu maliin too tolgoigi oloşoruulan ɵskɵkɵ ba çanariini saizaruulka jabadalda zoriuulagdasan ton jikeer bodomzologdoson ba ɵrgɵn kemzeenyydiigi oiriin cagaa jabuulka ba 1932 onii nojaabri 19-nii RSFSR-iin AKZ-iin gargasan Buriaad ulasiin mal azaliigi kɵgzyylke kemzee tukai gargasan togtooliigi bejelyylsenii yndese deere sovkooz, kolkooz, ɵmçiin azaltan dotoroo ilangajaa eberte bodo mal, koni, modiigi ɵskɵkɵ tukai zasagiin gazaraas ba tyynii doodo şatiin emkinyydees erize baina. BMASSR-iin aradiin komisaarnariin zɵblɵl ba doodo şatiin zɵblɵlyyd bol 1933-34 ondo byke malaa ɵbɵliin cagaa ɵbɵsɵ tezeeliin zapaasaar kangakiin zorilgoor ɵbɵsɵ kuriaalgiin kampaaniiigi zɵbɵɵr emkidkeze, cabçalangiin gazariigi cabçakaar tɵlɵblegdɵsɵn tɵsɵbɵɵ byrimɵsɵn gyicedkeke jabadaliigi kangaka, maliin dulaan baira barikaar tɵlɵblɵsɵn programiigi gyicedkeke, tuliin çukala ulas tɵriin ba aza akuin udka çanartai zorilgo bolko maliin oroonii ba tɵl abka kampaanida tuiliin jike sanal bodol tabika, sovkooz kolkoozuudta nirai maliigi sainaar karka jabadaliigi tuilaka. BMASSR AKZ ba byke soveediin emkinyyd bol nyydel ba zarimdag nyydeliin azaltaniigi tɵbkinyylen suurizuulka jabadalda oruulka, tukai (gazariin eskemze, barilga g m) tɵlɵblegdɵsɵn jabuulgiin tɵsɵbɵɵ gyicedkeke tukai ɵɵrɵ sanal bodol tabika.

3. Kizaar dotoroo ba BMASSR dotorooo modonii matiriaal jikeer kereglez̧e baisan erilgiigi kangakiin zorilgoor byke beledkegdesen ba usanda uraskuulagdakaar zɵɵgdɵsɵn modiigi uraskuulka kɵdɵlmɵriigi zɵbɵɵr ba cag darui emkid keke jabadaliigi kangaka, zunii cagaa modo beledkeke jabadaliigi yrgelzelke ba zunii saranuudta otolko ba zɵɵkɵ modonii programiigi byrimɵsɵn gyicedkekiigi oroldoko.

BMASSR ba kizaariin zyyn-rajoonuudta modo bolbosoruulka aza yiledberiiin byteesen edleliigi jikeer kegledeg jabadal ɵsɵzɵ baisan uçaraas BMASSR dotoroo 1934 onoos oi modonii kombinaad barika tukai asuudaliigi RSFSR ba SSSR-iin tɵbiin emkinyydiin ɵmɵnɵ tabika çukala geze toolko keregtei. AKZ ba kizaariin tɵsɵblɵkɵ komiisa bol 1934 onii bagcaaka too dotoroo çukala kereglegdeke mɵngɵn zɵɵri somolkiigi duradkaka.

4. Şine Şine yiledberinyydiigi azaldani oruulka ba odoo kɵdɵlzɵ baisan yiledberinyydiin kɵdɵlmɵri dotoroo tasaldaltai baişantai kolbogduulan yiledberi sangiin tɵsɵbiigi gyicedkekiin tɵlɵɵ, yiledberiiin byteemziigi kamagiin jikeer debzyylke, ɵɵriini yniige kimadaruulka ba byteeze baisan edbeliin çanariigi saizaruulkiin tɵlɵɵ temecekze. Şine şine yiledberinyydiigi azaldani oruulza (Deede Ydiin Şiliin zavood, Goloovinskiin şaakta. Makanii kombinaadiin 2 tasagiigi) keden dotoroo yiledberiigi zɵbɵɵr emkidkeke, şini kaadriigi ilangajaa yndesenii ba tyyn dotoroo ekener kɵmyyzyylke ba beledkeke tɵlɵbɵɵr şine teeknikiigi şudalka bolno.

Jikeken baiguulaltada zoriuulagdasan mɵngɵn zɵɵriigi byrimɵsɵn ba cag bolzor dotoroo aşaglan kereglekiigi kangaza, yndesen kyçiigee çukala çukala gazaruudta (PVRZ, şiliin zavood, makanii kombinaad,) kanduulza, ede zorilgonuudiigi toiruulan kɵdɵlmɵriçɵn niitiigi elsyylke caaşadaa socmɵriicɵɵ, gabşagaiçalga, aza akuin toocooto brigaada emkidkekiin tɵlɵɵ temeceke.

Ziziken aza yiledberi ba olzoboriiin kopiraaciigi ɵdɵr byride kɵtɵlbɵrilkɵ jabadaliigi kyçelyylze, tyynii kɵgzɵkɵ jabadalda tuiliin jikeer tusalka.

5. Kizaariigi ba Buriaad Mongol respyyblikiigi kɵgzyylke jabadalda Baigaliin neefti bol SSSR iin aradiin aza akui dotoroo tuiliin jike udka çanartai bolno. Baigaliin neefti şinzelen bederze baigaa kɵdɵlmɵriigi tuskai kimgadal dooro abka ba tere bederelge kiize baigaa kynyydte bodoto tuslamza yzyylze, gazar nykelze baisan tasaguud deere tus maltuuri ba nykelelgiin keregcelyydiigi cag darui ilgeke, kynese tezeel ilgeke, kɵdɵlmɵriçɵnii kyçiigi elsyylke ba gazar nykelelgiin programiigi gyicedkeke jabadaldani tusalkiigi BMASSR iin zasagiin gazariigi ujalgalka.

6. Baigal dalai ba tyynii ergi toiron zagasanii, angiin-tyykei edleliin ba oi modonii resyyrseer jikeken baisan aadla mɵnɵɵ kyrtel SSSR iin ba BMASSR-iin socialiis baiguulaltiin tusada josotoi sainaar tabigdaa ɵdii. Zagasa barika ba tyyniigi bolbosoruulka jabadal bol ton bagakanaar ba kamagiin tyryyn bydyylig josonii teeknikiin baaza deere jabuulagdaza baina angiin agnuuriiin olzobori bol josotoi sainaar emkidkegdee ɵdii, oi modonii keregcel bol ton sulaar kereglegdeke, enyynii ildaraa Baigal dalai deere baisan fleot aşaglan kereglegdene ygei. Oiriin 2-3 sara dotoroo Baigaliin ba tyyni- ergi şadariin bajaligiigi dyyren keregleke ɵrgɵn tɵsɵb zokioozo, 1934 onii ba kojordugaar taban ziliin udaaki zilyydte angiin tyykei edleliin, zagasanii ba oi modonii aza akuida keregleke mɵngɵn zɵɵri somolko kemzeegi tukailkiigi ASSR iin AKZ de duradkaka.

Baigaliin bajaligiigi aşaglan keregleke probleemiigi zokiooko keregte Buriaad Mongoliin zasagiin gazarta tusalamza yzyylkiigi kizaariin tɵsɵblɵkɵ komiisada duradkaka, 1933 onii sintaabri saraas oroiton ygei ene asuudal tukai ɵɵsɵdiingɵɵ sanamziigi Buriaad Mongoliin zasagiin gazartai kamta kizaariin gyickomiin preziidiymiin yzemze deere tabika.

Altanii maltuuriiin aza yiledbertei rajoonuudiigi karagalzaka (Bargazan kipkoon, bauunta ba bişen) şocioliis kɵdɵɵ azaliin urgaza baigaa erilge ba mongol ulastai ed baraanii ergiltiigi saizaruulkiin tula 1934 ondo avtotraansportiigi zokis sainaar 1933 on dotoroo Tynkenii traagtiin barilgiigi duusaka. Aimag dotorki kargui zamiigi şinelen zasaka jabadalba ɵɵrɵ jikeken sanal tabiza, odoo baisan kargui zamiigi aşaglan keregleke jabadaliigi saizaruulka, Selenge, Bargazan ba bişe bişe mɵrɵn deerki usanii plootiin 1934 ondo tɵlɵblegdɵson kɵdɵlmɵriin programiigi byrimɵsɵn gyicedkeke jabadaliigi kangaka paaraar jabadag folootiigi zokisainaar aşaglan kereglekiin zorilgoor çukala kereglez̧e baigaa gidro teeknikiin kɵdɵlmɵri jabuulka, ergi şadariin barilga bariza ba syyde zasabaniin baaziin dotoriin zasabariigi saizaruulka.

8. Niitiin ger bairiin barilgiin programiigi yicedgkeke jabadaliigi byrimɵsɵn kangaka, respyyblikiin tɵb bolko Deed yde kotiin ger bairiin barilgada, tyynii toiron keden olon tomo tomo azayiledberinyyd baiguulagdaza baisan jabakolbogduulan aikabtar jeke sanal bodol tabika.

9. 1934 ondo yseg biçeg medeke ygei jabadaliigi usadkaka, kɵdɵlmɵriigi byrimɵsɵn gyicedkekiin zorlgo tabika, lbygediigi ekin surgaka jabadliin gyicedkeliigi ali bolkoor bekizyylke ba caaşadaa deede zergiin surguulinuudiigi baiguulka, 1934 on dotoroo kɵdɵɵ nutagta bygediigi doloon ziliin surguulida kabaaduulka jabadalda orko bolon. surguuliin çanariigi deeşeni ɵrgɵkɵ jabadalda ɵɵrɵ çukala sanal tabika bagşanariin aza amidaraliin ba ed kereceliin baidaliigi saizaruulka. Tɵsɵblɵsɵn tɵsɵiin kemzee dotorki surguuliiin barilgiigi byrimɵsɵn gyicedkeke. Respyyblike dotoroo poligraafiin aza yiledberiigi oloşoruulkiigi oroldoko.

10. Emnelgiin pyynketiin toogi olşoruulkatai kamta emnelgiin kɵdɵlmɵriin çanariigi yndeseereni saizaruulka uridiin jara kyiten ɵbɵçenii ylegdel ba kaldabarita ɵbɵçenii garadag şaltagaan bygediigi byrimɵsɵn usadkakiin zorilgoor, arad niitiin dunda arig ceberiigi sakika ba bolbosoroliin zanşal nebteryylze, azalçan aradiin erilgede emnelgiigi dɵtɵlyylke keregtei. Buriaad zonii dunda Lama-tɵbɵdiin emnelgiin yiledberitei eris temeceke temeceliigi çangadkaka

11. Mɵngɵn zɵɵriigi gargaçalka sakil zuramiigi narinaar karan temecekedee, gɵrɵnii oruulgiigi gyiced ba cag bolzortoni dyyrgegdeze baika tukai kemzee abalgiigi çangadkaka. Ilangajaa kɵdɵɵnii bydzeetiigi bɵkizyyleɟ bekizyylkiigi keçeekedee, ed kereglеliin baaz, zɵblɵliin talaar, nutagiin oorgonuudiin finaansiin-bydzeetiin kɵdɵlmɵridɵ ceke todorkoi tuslamza yzyylke.

12. Azalçan aradiigi tavaaraar ba ideke kooloor kangalgiigi saizaruulka tukai, BMASS-iin zasagiin gazar ba doodo şatiin zɵblɵlyyd bol, oirokon cagiin kukacaa dotoroo zɵblɵl-kolkooziin naimaagiigi emkidkeke jabadaliin kemee abalga ba delgeryylke, nam ba zɵblɵltɵ zasagiin zygees gargagdasan, kolkoozçon niitiigi tabaaraar kangaka tukai diregtiiviigi nutag nutaguudta kazagairuulsan faagtanuud (kɵdɵɵ nutaguudta zoriuulsan tavaariigi goorodto kudeldeka) ba respyyblikiin baidal deerees koto taruu suusan aimaguudta kyrgeke josotoi tavaariigi kyrgeke ygei g. m. jabadaluudtai çangaar temeceke.

Enyyntei kamta BMASSR-iin AKZ-de duradkakani, 1934 onii bagcaaka toogi tabikadaa, koto şadariigi syy-ogoroodiin azaliigi delgeryylke tɵsɵbiigi zokiooko ba enyynde jireke kabar kergelegdeke mɵngɵn zɵɵriiigi.

Enyyntei negen kamta, 1934 onii bagcaaka too zokiooko cagtaa koto şadariin syy-ogroodiin aza akuigi kɵgzyylkiigi tɵsɵb zɵblɵkɵ ba jireke ziliin kabaraas emkilke bydzeediin somololgo, zeelilge ba aza akuin emkinyydees elsyylegdesen mɵngɵnɵɵs tyynii baiguulaltada zoriuulan mɵngɵn zɵɵri somolkiin karaa zokiooko.

13. Tuiliin çukala niitiin emkidkeliin ba ulas tɵriin kɵdɵlmɵriigi zɵblɵlyyd gyicedkeke komotieduud tabika, zɵblɵlyydiin seekcenuudiin kɵdɵlmɵriigi saizaruulkiigi oroldoko yiledberiiin zɵblɵɵn, zɵblɵliin toocoogi cag bolzotoni sungagçadiin urida tabiza baika, enyyger yndeselen kɵdɵlmɵriçɵn ba kolkoosçon niitiigi aza akuin ulas tɵriin kampaanida kabaaduulka, angiin daisadiin şurgaka jabadalda kariuucaka, namiin şugamiigi azal deere kazagairuulka ba kubiskaliin kuuliigi kazagairuulka jabadaltai eris temecyylke.

1. Kizaariin gyicedkeke komiteediin tasaguudta ɵɵsɵdiin zaabari ba baricaa kelkeegi BMASSR arkomaaduudtai bikizyylkiigi duradkan zakiraka.

2. BMSSSR yrgelzedee azallakiin tula 3 maliin ɵmçen ba 5 zooteknigi tomiloko, tɵsɵbɵɵsɵni gadana 1-MTS baiguulka tukai Kizaariin gazariin tɵsɵbiigi ujalgalaka 1933 ondo maliin dulaan koto baiguulakiin tɵlɵɵ 250 mingan tɵk. urislamziin karaanaa s gargaza ɵkɵ, BMASSR emkinyydtei kamta mal azaliin probleeme saizaruulkiin tula 30 kariuucalgatai spicialiistanariigi tomilozo, mal azaliigi saizaruulkiin uçaraa bykii baidaliigi şalgaka ba maliin dunda tarasan eldeb ɵbɵçentei temeceke arga zyigi yzyylke.

Kizaariin gazariin keltesiigi 1934 ondo Selengiin zaooteknikymiin barilgiigi gyicedkeke tukai ujalgalka.

3. Deede Ydiin kotodo jikeken makani kambinaadiin baiguulagdaza tyykei arasani kamtaraza baisan tula Kizaariin kɵndɵ yiledberi erkilegçe kelteste Deede-Ydiin koto deere jikeken aracani zavood baiguulka tukai bodomzo gargaza tyryylegçediin yzemzede[...] gi ujalgalaka

4. Deede Ydiin kotodo[...] lagdaza baigaa şiliin z[...] soodoor kangaza baik[...] Kizaariin kɵndɵ yile[...] erkilegçe kelteste Deed[...] kotodo Selengiin soodo s[...] gargadag mirabiliitiigi b[...] soodiin zavood baiguula[...] sanal tabikiigi zakirana.

5. BMASSR iin debiske[...] jikeken barilganuud er[...] jikekeneer cagaan şokoi[...] ke bolson tula, zaigrajibi[...] şokoi maltadag gazaraa[...] cagaan çuluu gargaka[...] byteekiigi kizaariin kənd[...] beriigi erkileke tasagta [...]

6. Kizaariin kotiin kom[...] azal erkilegçe keltesiigi B[...] Komunaaliin baidaliigi [...] tus azaliigi şinedken b[...] tukai todorkoi kemzee[...] abka zuuraa Kizaariin gy[...] komiteediin zɵgɵɵs tus[...] reglegdeke mɵngɵn zɵɵri[...] kiin tula tɵbiin gazaraa z[...] kilkiigi naidaka.

7. 1933 ondo byteegdek[...] emnelgiin oron ba Zakaa[...] magiin BMASSR iin TGK[...] zete ŞKM-iin barilgada z[...] 200 mingan tɵk. mɵngɵ [...] laka. 1934 ondo Kizaariin[...] deer Deede Ydiin koto[...] geereliin baişan" baiguul[...] 600 mingan tɵk. ba 300 [...] tɵk. arşaanii baidaliigi s[...] kiin tɵlɵɵ karaaçalaka.

8. Kizaariin aradiigi ge[...] ke tasagiigi BMASSR te j[...] liin surguuli ekilke yje[...] dunda surguulida 20 surga[...] ba ekin surguulida 20 s[...] diigi ilgekiigi ujalgalka.

9. BMASSR-te cag [...] kɵdɵlmɵrilkiin tula 193[...] 5 aas dooşo bişe emçedii[...] kiigi kizaariin elyyriigi sak[...] gaanda duradkaka.

Sojol bolbosorol aza aku[...] enyynii urida koino koz[...] jabasan Buriaad ulas bol [...] gɵɵ avtonoomito respyybli[...] togtosoor 10 zil bolsonii [...] roo ɵɵriingɵɵ aza akuigi [...] liis josoor şinelen bai[...] talaar tuiliin jikeken da[...] baika ba bolboson joso[...] yiledberitei ba kɵdɵɵ aza[...] bolon şilzeze baina.

Respyyblikiin soveedu[...] ulam byri kurcadasan an[...] mecel dotoroo namiin g[...] miigi bejelyylen jabuulza[...] bolbosorliin ba a z a ak[...] guulaltiin talaar şiidkekil [...] ilalta dabasan baina. Azalç[...] diigi sojol bolbosorliin ke[...] aza amidarliin talaar saiza[...] badal debzeze baina. Tiik[...] mta respyyblikiin zasagiin [...] doodo şatiin zɵblɵlyyd b[...] azalçan aradiin ɵmɵnɵ ii[...] çukala kariuucalgatai zori[...] tabigdaad baina gebel: ang[...] saniigi eceslen daraka, oir[...] gonikon bolzor dotoroo ne[...] linii 6 zyiliigi ba BK (b) [...] TK ba TKK—iin ba pleen[...] byke kolbootiin kolkoozço[...] rniguudiin kural deere tyy[...] sen iledkeliigi nebteryylen [...] kesenii yndese deere aza y[...] riiin ba kɵdɵɵ azaliigi kɵt[...] kiin talaar ɵɵriingɵɵ kɵdɵl[...] şinelen zasaka jabadaliigi e[...] kyrgeke keregtei.

Zyyn Sibiir kizaariin gy[...] ke komiteediin preziidym [...] riaad ulasiin soveediin em[...] diigi urlaalkani bol nami[...] şugamiigi jabuulagçad bolk[...] diingɵɵ udka çanariigi dee[...] gɵkɵ, ɵɵsɵdiingɵɵ zergiigi [...] koozuudiigi angiin daisan [...] dees byrimɵsɵn cedefleke, [...] liizamiin keregte şalgagdas[...] ynen sedkeleeree şɵtɵsɵn kɵ[...] riçɵn kolkoozçodoos. Sovee[...] kooziin beki idebkiteniigi b[...] ka ba kɵtɵlbɵrilkɵ kɵd[...] çɵdiigi baiguulka, kolkooz[...] kɵdɵlmɵriçɵn aradta bas[...] sainaar tyçegleze, kojor dok[...] ziliin kɵdɵlmɵriin prograa[...] tor oo nam ba zasagiin g[...] tabigdasan aza akuin ba u[...] riin çanartai çukala zoriigo[...] gi bytemzetei gyicedkeke [...]

Zyyn Sibiir kizaariin gy[...] miin tyryylegçe Bykaatiin.

ZSKGK-iin sektitaar Şip[...]

Redaagtor: S. Şiraboon.

Издателрство „Бурправда" и „Унэн" Бурлит 3[...]